

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 23. De zelo animarum Pastoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

de argentata, varia, griseâque pellicea.
Denique quidquid præter necessarium
victum & simplicem vestitum, de altari
retines, tuum non est, rapina est, sacrile-
gium est.

C A P U T XXIII.

De Pastoris zelo animarum.

TAm necessaria est charitas Dei &
proximi, ortusque ex ea zelus
animarum, Pastori; ut sine iis sit, ve-
luti corpus sine anima, organum sine
flamine, lucerna sine lumine, lingua
sine voce, nomen Pastoris sine omine.
Imò de hujusmodi Curione dicere li-
cebit cum Zacharia c. II. *O Pastor!*
ô idolum, derelinquens gregem! *O Pa-*
stor solâ specie, re autem ipsâ idolum,
simulacrum, & larva Pastoris! Ne
id, mi Pastor, in te cadat: ante omnia
stude cognoscere, quid sit, aut in quo
consistat zelus animarum. 2. Verum
zelum à falso, fictitiôque discernere
conare. 3. Motiva & consideratio-
nes ad manum habe, quibus te sapius
ex

exstimules, & zelum refrigescentem, quasi lignis, foco cordis tui appositis, succendas.

Quæstio I. Quid est zelus animarum? Responderetur: est intensus veri amantis affectus, quo diligentissimè Dei honorem, salutemque animarum quærit, & quidquid his duobus opponitur, fortiter, & constanter repellit.

Hâc præstantissimâ virtute efferebuit Elias Propheta, cum ob honorem Dei, Prophetas Baal in publicum certamen evocavit, & eos tanquam Domini hostes interfecit. Quare dixit: *Zelo zelatus sum pro Domino Deo Exercituum.* 3. Reg. 9. 14.

Hâc virtute æstuavit S. Paulus; qui dicebat: *Ego autem libentissimè impendam & superimpendar ipse pro animabus vestris.* 2. Cor. 12. 25. Et rursus *Quotidie morior (id est pericula mortis sustineo) propter vestram gloriam Fratres.*

Verùm præ omnibus, hujus virtutis igne inflammatus fuit Salvator noster
Christus,

Christus, de quo scriptum est: *Zelus*
domus tue comedit me. (Psal. 68. 10.)

Qui pro ovibus suis animam posuit,
quos guttâ redimere potuisset; toto
fanguine redemit: in singulis mem-
bris acerbissima sustinuit, & vitam
infinitæ valoris profudit.

Quæstio 2. Quænam verò sunt ze-
li actiones, quas Pastorem exercere
decet? Respondetur à S. Alberto M.
in Paradiso animæ c. 26. ubi ait: *Ze-*
lus animarum verus & perfectus est,
quando quis sanctis meditationibus, ser-
ventibus desideriis, lacrymis, orationi-
bus, vigiliis, jejuniis, prædicationibus,
confessionibus, consiliis, doctrinis, atque
aliis operibus bonis, pro salute anima-
rum laborat. Cui doctrinæ Pastor se
conformet & practicas ex ea, conclu-
siones sequentes deducat.

1. Pastor zelofus, sæpe meditetur
de zelo animarum, ejusque motivis.
item de mediis, juvandi animas, adeò
in oculis Dei pretiosas.

2. Libentissimè confessiones exci-
piat,

M

piat,

piat, ut animas Jesu sanguine mundet,
& è faucibus Diaboli eripiat.

3. Ferventes conciones habeat, ad
easque quàm diligentissimè se præpa-
ret, & pro fructu faciendo, gratiam
Dei imploret.

4. Doctrinam Christianam, eaque
in primis, quæ necessaria scitu sunt,
tam necessitate mediæ, quàm præcepti,
indefessè pueris rudibusque, tan-
quàm res summi momenti, inculcet.

5. Indies, nisi impedimentum in-
terveniat, sacrificet, & tam sacrificia,
quàm pensum horarum, aliasque pre-
ces, pro salute sibi commissorum Deo
offerat; atque ut efficaciora reddan-
tur, jejunia operaque pœnosa quan-
doque adjungat, uti & eleemosynas:
*Bona enim, est oratio, cum jejunio & ele-
emosyna. Tobia c. 12 8.*

6. Quidquid per talenta, à Deo do-
nata, & vires gratiâ divinâ roboratas
& adjutas licet, pro salute animarum
efficere allaboret.

7. Si majus Dei obsequium & glo-
ria

ria Dei major speretur; pauperes divitibus, ignobiles nobilibus, idiotas sapientibus præferat, iisque ministeria sua impendat, quamvis nemini deesse debeat: cum in personis honoratis & magnis, major nonnunquam fructus referatur, quàm in despectis.

8. Ea quæ laboriosa sunt, prælationibus & officiis honorificis; humilia & secura, altis ac periculosis, si magis Deo grata, proximisque utilia sint, libenter anteponat.

9. Minimè omnium, propriam familiam negligat; sed singulas ejus personas & veritatibus fidei imbueret, & à peccato deterrere, & ad virtutem, tum dictis, tum exemplis, speciali ratione, provocare conetur. *Qui enim suorum & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit & est infideli deterior.* I Tim. 5.

10. Reddendam de hac re, uti & de omnibus quibus sibi creditis, supremo Judici rationem, frequenter meminerit; pœnamque omnibus ne-

gigentibus Pastoribus destinata, vehementer reformidet: præmium verò immensum diligentibus præparatum confideat speret.

11. Omnia commoda, facultates, vires & propriam vitam, in præparatione animi, imò & ipso opere, sine necessitate postulàrit, pro gloria Dei & animarum bono, profunderè non vereatur. Ita erit Pastor bonus, non mercenarius.

12. Ante omnia, propriæ salutis profectui in perfectione, sedulò studeat; ex eo enim profectus aliorum pendet.

13. Sanctæ conversationis exemplo omnes sibi commissos ædificare atque juvare conetur, atque in eo plus operæ, quàm in verbis, aliisque externis laboribus collocet. *Verba movent, exempla trahunt.*

14. Pro Dei gloria & animarum salute alacriter & strenuè laboret; & ex hac alacritate, fervidè & perseveranter ad omnes pastorales, labores

ac molestias profiliat. *Hilarem datorem diligit Deus.*

15. Quod si laboribus ejus, fructus optatus non respondeat: fructum uberem à Domino postulet: *Petite & accipietis, si Deo placuerit; quod si non placuerit; de premio suo certus acquiescat, & tempus visitationis divinae cum patientia & spe praestolatur.*

Quaestio 3. Quænam falsi zeli indicia & effectus?

1. Qui in administratione Sacramentorum, rerumque spiritualium, majorem pro pecunia, aut dono, quam pro anima & gratia sollicitudinem gerit: evidens falsi zeli argumentum habet: nec potest cum Apostolo dicere: *non quero vestra, sed vos.* 2. Corinth. 12.

2. Qui majorem pro amicitia & favore hominum, quàm pro eorum salute & perfectione, laborem adhibet; non apostolico, sed falso zelo agitur.

M 3

3. Quæ

3. Qui ad confessiones audiendas plùs trahitur lucro, favore vel delectatione, quàm animarum salute; adeoque libentiùs audit nobiles, divites, juvenes, formosos, quàm ignobiles, pauperes, senes, deformes, licet minori fructu; evidens fucati zeli iudiciù habet. Nam ut ait S. Jacobus c. 2. *Nónne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide & heredes regni, vos autem inhonorastis pauperem.*

4. Qui plùs afficitur, trahiturque ad opera illa, quæ annexum habent laborem & simul consolationem aut honorem; ut sunt prædicatio, prælatura, & similia, cum periculis conjuncta; quàm ad illa quæ habent laborem absque consolatione aut honore, ut sunt catechesis, confessio, aliæque opera pœnosa; licet sint absque periculis; zelo insincero se regi, meritò judicat.

5. Ad conciones negligenter se præparare. 2. Templum adire cum datur præsentia, aliàs emanere. 3. Divites

vites agros & moribundos, invisere,
 non pauperes. 4. Aegrè ferre divites
 & honestiores alium Confessarium ac-
 cedere, non pauperes. 5. Cum divi-
 tibus blandè & diuturna colloquia
 miscere, pauperes citò & siccè dimit-
 tere. Zeli haud probati sunt argumen-
 ta; adeoque Pastori zeloso cane pe-
 jus & angue fugienda; ne audiat ali-
 quando illud Christi Domini: Matth.
 6.2. *Amen dico vobis, receperunt merce-*
dem suam.

Quaestio 4. Quænam motiva, ad
 zelum animarum flaccescentem in
 Pastore excitandum, instaurandum-
 que apta?

Motivum 1. Exemplum Christi
 Domini: qui in omni vita sua con-
 versionem peccatorum & perfectio-
 nem bonorum, tanto fervore sitivit,
 ut pro recuperatione animarum ven-
 ditarum, singula membra sua ad sin-
 gularem pœnam; & tandem animam
 suam ad atrocissimam, probrosissi-
 màmque mortem obtulerit. O quan-

ta dignitas animarum, exclamat cum
 S. Ambrosio S. Albertus M. in paradiso c. 6. & *quantus zelus Dei ad animas, pro quarum redemptione pretiosum sanguinem suum totum obtulit Dei Filius Deo Patri; cum tamen vel unica gutta, tam pretiosi sanguinis, ad totum genus humanum redimendum suffecisset. Imò tantus zelus, ut S. Brigittæ dixerit Redemptor noster L. 1. Revelat. c. 10. Adhuc iterum libenter morerer pro homine, si esset possibile. Et l. 7. c. 19. Si esset possibile, ut toties morerer, quot sunt anime in inferno; adhuc corpus meum paratum esset subire hæc omnia, cum libenti voluntate, & perfectissima charitate.*

Motivum 2. Exemplum SS. Virorum, Apostolorum, Martyrum, Episcoporum, Pastorum, Sacerdotum & Confessorum, qui incredibiles labores, sudores, curas, molestias, & fatigationes perpeffi; & plurimi vitam & sanguinem pro animarum lucris profudere. Sciebant enim ex S. Dionysio

Dionysio

nylio de cœlest. Hierarch. c. 3. *Omni-
um divinorum divinissimum esse, coope-
rari in salutem animarum. Et nullum
omnipotenti Deo tale esse sacrificium,
quale est zelus animarum. S. Gregori-
us hom. 12. in c. 4. Ezech. Et majore-
rem neminem habere charitatem, quam
si animam suam ponat pro amicis suis.*

Motivum 3. nobilitas, præstantia
& pulchritudo animæ. De qua di-
cere solita S. Catharina senensis, si
quis eam videret, centies pro ea si
posset, mortem oppeteret. Sanctus
verò Chrysostomus & S. Bernardus
his verbis conqueruntur: *Heu quòd
tam parùm attendimus animæ nobilita-
tem! quâ presente corpus vivit; cujus
absentia probat, quid presentia contulit:
quam Deus tanti aestimavit, ut Unigeni-
tum suum pro ea daret: quam Diabolus
tanti reputavit, ut pro ea totum mun-
dum offerret. Et idem S. Bernardus
L. medit. c. 3. Totus iste mundus ad u-
nius animæ pretium aestimari non potest:
non enim pro toto mundo Deus animam*

M 5

suam

suam dare voluit, quam pro anima humana dedit. Sublimius ergo est anima pretium, quæ non nisi sanguine Christi redimi potuit. Quam ergo commutationem dabis pro anima tua; qui pro nihilo das illam?

Motivum 4. Quanta Dei gloria vel ex unius animæ conversione & salute enascitur? Unica enim anima in cælo per totam æternitatem, plus gloriæ, laudis & honoris Deo confert; quàm omnes homines simul præcisè in hac vita contulerunt, aut usque ad finem mundi conferent: hæc enim est finita, illa gloria est infinita & æterna: finiti autem ad infinitum nulla est proportio. Quanta igitur lætitia & exultatio Deo, Sanctis & Angelis, quantum gaudium ipsi Pastori ex conversione & salute vel unius animæ nascetur totâ æternitate? quas illa gratias Deo & ipsi referet? Accedunt æternæ blasphemix, diræ, maledicta, quæ aliàs anima ista, nisi conversa fuisset, in perennibus Inferni incendiis, despera-

sperabunda in Deum evomitura fuisset, quæ mala horrenda, per Pastorem velut instrumentum, impedita fuere.

Motivum 5. Diaboli fames, sitis, furor & rabies animas perdendi & in damnationis æternæ barathrum præcipitandi. In hunc finem tanquam leo rugiens, diu noctûque circuit, quærens quem devoret. Hinc tentationes infert, tot machinationes parat, tot laqueos struit, & per se & per ministros suos, ut animas incautas fallat, capiat, illaqueet & in cruciatus inferni perpetuos miseras devolvat. Hinc tanta quotidie animarum fit strages; & tot milliones ad Tartarum descendunt. *Dilatavit infernus animam suam & aperuit os suum absq̃ ullo termino; & descendunt fortes ejus, & populus ejus, & sublimes gloriosique ejus ad eum. Isaia 5. 14.*

Ex his motivis, ô Pastor, aliquando hoc, vel illud, si placet, perpende, & tepore eliminato, facile zelum tuum accendes, & veri zeli actiones,

M 5

falsis

falsis declinatis, promptè, alacriter & constanter, pro Dei gloria & animarum salute exercebis.

CAPUT XXIV.

De Iustitia, Fortitudine, Patientia, Hospitalitate, Misericordia & Sollicitudine Pastoris.

I. Iustitia duplici modo accipitur, semel pro complexione omnium virtutum: de hac dicitur: *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam*, Matth. 5, scilicet perfectionem. Aliàs accipitur pro particulari iustitia, quæ est virtus voluntatis, tribuens unicuique quod suum est. Hanc virtutem Pastor & amare, & prædicare debet, exemplo Domini, qui per Ezechielem prædixit c. 34. *Pascam illas in iudicio.* 1. In iudicio maturo, sapientia & discretionis. 2. In iudicio, id est justè, dans cuique quod ei convenit. Debet ergo dare Deo quod Dei est, Fidem, Spem, Charitatem & Religionem, laudem, gratiarum actionem pro beneficiis, satisfactio-